Remissvar
Datum 2019-04-23

Dnr: SBN 2019/203-40

SAMHÄLLSUTVECKLINGSKONTOR SAM
Samhällsutvecklingskontoret
Plan- och exploateringsavdelningen
Enheten för miljö- och hållbarhetsplanering

Samhällsutvecklingskontorets yttrande över Blåplan för Vallentuna kommun

Samhällsutvecklingskontoret på Täby kommun har tagit del av remissversionen av Blåplan för Vallentuna kommun. Samhällsutvecklingskontoret sätter stort värde i fortsatt gott samarbete mellan kommunerna i vårt gemensamma arbete i att både nå och bibehålla god ytvattenstatus för våra gemensamma ytvattenmiljöer. Trots att vi inte alltid är överens om *hur* vi ska nå och bibehålla god status är det viktigt att vi alltid faller tillbaka på att vi har ett gemensamt ansvar för flera ytvattenmiljöer.

Nedan ges en sammanfattning av remissen och därefter synpunkter på remissversionen av Blåplan för Vallentuna kommun.

Sammanfattning

Vallentuna kommun har tagit fram ett samrådsförslag för en kommunövergripande Blåplan. Syftet med kommunens blåplan är att ge tydlig vägledning och stöd i beslut om användningen av mark och vatten så att kommunen säkerställer sina åtaganden i arbetet med att uppnå miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten. Målet är att blåplanen ska bidra till att Vallentuna kommun uppnår god ekologisk och god kemisk status i kommunens ytvattenmiljöer senast år 2027.

Blåplanen är uppdelad i fyra stycken delar:

1. Inledning, där syfte, mål och avgränsningar beskrivs

2. Förutsättningar, där lagstiftning och styrdokument samt olika miljöproblem beskrivs

3. Hur mår kommunens vatten? Övergripande beskrivning av ytvattenförekomster i Vallentuna kommun samt dess miljöproblem

4. Planering av Vallentunas vatten. Övergripande riktlinjer presenteras tillsammans med övergripande åtgärdsplan. Därefter områdesbeskrivningar av samtliga ytvattenförekomster, deras avrinningsområden samt lokala åtgärdsförslag.

Täby kommuns synpunkter på Blåplan för Vallentuna kommun

Problemformulering

Blåplanen belyser på ett bra sätt omfattningen av arbetet med att nå och bibehålla god ytvattenstatus. Lämpliga direktiv, lagstiftningar och styrdokument lyfts och analyseras i relation till Vallentuna kommuns förutsättningar och utmaningar på ett bra sätt.

I blåplanen lyfter man upp utmaningar som troligen de flesta kommuner står eller har stått inför i arbetet med att uppnå god ytvattenstatus nämligen; att det saknas överskådlig sammanställning av dokument, bristande samordning, risk för begreppsförvirring, organisatoriska utmaningar kopplat till resurser samt risken att vattenvårdsarbete riskerar att bli personberoende. Att dessa frågor lyfts och diskuteras i blåplanen är positivt. Att de sedan hanteras och blir lösta är avgörande för att lyckas i arbetet med att uppnå god ytvattenstatus. Samhällsutvecklingskontoret tror att många av Vallentuna kommuns utmaningar ovan kommer att bli lösta i och med att Vallentuna kommun tar fram en Blåplan.

Mål och syfte med Blåplan för Vallentuna kommun

Avsnitt som behandlar blåplanens mål och syften behöver förtydligas något (sid 6). I vänsterspalten på sidan 6 står att målet är att blåplanen ska bidra till att god status uppnås i kommunens *ytvattenmiljöer*. I nästa stycke står att blåplanen ska redovisa åtgärder för att uppnå god status i kommunens *ytvattenförekomster*. Under rubriken mål på sidan 6 står att blåplanen ska utgöra en vägledning för hur *miljökvalitetsnormerna* för vatten ska uppnås.

Vattenförekomster måste uppnå god status men inte övriga ytvatten, enligt lag. Det behöver förtydligas om blåplanen avser alla ytvatten eller endast vattenförekomster. Detta då det ger olika ambitionsnivåer och är olika resurskrävande. Läser man hela dokumentet får man bilden av att det främst är vattenförekomster som åsyftas i blåplanen.

Åtgärdsprioritering

I blåplanen beskrivs en rad olika åtgärder, några av mer generell och övergripande karaktär, och andra mer specifika för ett avrinningsområde eller recipient. Sammantaget är det många åtgärder som behöver genomföras i flera avrinningsområden. Det är omöjligt att kunna arbeta med alla vattenförekomster, avrinningsområden och åtgärder samtidigt.

Samhällsutvecklingskontoret på Täby kommun hade önskat att Blåplanen också innehöll tydligare prioriteringar av vilka avrinningsområden och vattenförekomster Vallentuna kommun avser att arbeta med först.

Stadsbyggnadsnämnden i Täby kommun antog 2019-03-19 en *Handlingsplan för god ytvattenstatus* där det definierats vilka åtgärder som behöver göras, av vem och i vilken ordning. I det arbetet har åtgärder i Oxundaåns avrinningsområde i stort men Vallentunasjöns avrinningsområde i synnerhet prioriterats högst. Detta på grund av att Täby, tillsammans med

Vallentuna kommun, är högst upp i avrinningsområdet. Åtgärder här ger positiva effekter i flera nedströms liggande kommuner hela vägen till Mälaren där vi får vårt dricksvatten ifrån.

Samhällsutvecklingskontoret ser gärna att Vallentuna kommun också prioriterar åtgärder i Vallentunasjöns avrinningsområde främst.

Ullnasjön

Ullnasjön är en vattenförekomst som delas av tre stycken kommuner; Vallentuna, Täby och Österåkers kommun. Vallentuna kommun har en väldigt liten del av sjöytan och avrinningsområdet. Att man har en liten sjöyta och del avrinningsområde till en vattenförekomst innebär dock inte per definition att ”*åtgärdsförslag är ej prioriterat”* (sid 88).

Ett åtgärdsförslag hade kunnat vara att säkerställa om det finns eventuella åtgärder att genomföra i Vallentuna kommuns avrinningsområde för att bidra till att god status kan uppnås inom tidsfrist.

Vallentunasjön

Under rubriken ”Åtgärdsförslag i Vallentunasjöns avrinningsområde” står:

”Det pågående restaureringsprojektet för Vallentunasjön innefattar flertalet åtgärder som prioriteras framför andra åtgärder.”

”En dagvattenutredning för Vallentuna tätort håller på att tas fram där förväntas dagvattenåtgärder föreslå”

Samhällsutvecklingskontoret undrar om detta ska förstås som att åtgärder kopplat till internbelastningen i Vallentunasjön, som sker inom restaureringsprojektet, är högre prioriterat än andra åtgärder t.ex. dagvattenåtgärder inom avrinningsområdet?

I Täby kommuns handlingsplan för god ytvattenstatus har åtgärder kopplat till internbelastningen prioriterats lika högt som åtgärder kopplat till den externa belastningen i Vallentunasjön. Detta görs då vår kommungemensamma miljöövervakning tydligt pekar på behovet av både minskad införsel av näringsämnen samt åtgärder kopplat till internbelastningen för att både nå samt *bibehålla* god status.

VISS

I blåplan för Vallentuna kommun presenteras status, miljöproblem och åtgärdsförslag från Länsstyrelsernas och Vattenmyndigheternas gemensamma databas VISS. Databasen är i många avseenden en bra källa och ett bra verktyg i åtgärdsplanering och miljöövervakning. Problematiken med VISS är att den uppdateras alltför sällan, vanligtvis är datan som finns på VISS flera år gammal. Till exempel: Den otillfredsställande statusen på näringsämnen för Vallentunasjön på VISS just nu (april 2019) är baserat på data från 2007-2012.

I Blåplanen hade detta med fördel kunnat problematiseras och diskuterats, till exempel att om man har bättre data än VISS (för detaljplan, tillståndsansökningar etc.) så ska sådan data användas i första hand.